

ПЕЩЕРИТЕ ЛОНГМЕН - 100 ХИЛЯДИ БУДИ

Пещерите Лонгмен, поразяващи въображение-то, са дълбани от човешки ръце в продължение на 634 години в периода от 493 до 1127 година. Шедьвърът на китайското будистко изкуство край град Луоянг е прокопан от хора в хълмовете на две съседни планини Лонгмен и Коянгуан. Тук ги дели само река Йи.

Повечето от пещерите са по склоновете на Лонгмен. По протежение на цял километър се откриват 1300 пещери, 2345 будистки ниши, над 50 будистки храма и 2800 надписа. Статуите на Буда в пагодите и пещерите са 100 000. Макар много от тях да впечатляват с височината си, има и други - малки, даже микроскопични. Комплексът от пещерните храмове и фигури се смята за най-голямата колекция на китайското изкуство, свързана с будизма, от периода на династиите Северен Уей и Танг (316-907). През 2000 година той бе обявен от ЮНЕСКО за световно културно наследство.

Дълбаенето започва през 493 г., когато император Хиаовен от династията Северен Уей премества столицата си от Датун в Луоянг. Следващите четиридесет години се работи много активно. Именно тогава е моделирана пещерата Гуйанд, известна като Храмът Шику. Но в 534 г. се разразява гражданска война, която продължава през цялото време на династията Суи (581-618) и началото на династията Танг (618-907). През този период са издълбани съвсем малко нови пещери, защото нямало работна ръка за пещерното изкуство.

Когато през 626 г. династията Танг достига своя връх, китайският будизъм пак процъфтява. Отново се прокопава, толкова усилено, че са създадени 60 процента от пещерите. Това е времето на най-голямото артистично майсторство в Лонгмен. Особено при властването на император и императрица Гаозанд Вуцетан, които живеят постоянно в Луоянг. По същото време са сътворени гигантските статуи в пещерата Фенгхианс,

която е най-характерният представител на китайското изкуство в района. Повечето от тях са признати за световни художествени шедьоври.

После дълбаенето на пещери рязко спада - при късната династия Танг (755-907) и цялото управление на династията Северен Сун (960-1127). Градът Луоянг е превзет и това се отразява неоправимо на пещерния район Лонгмен. Когато избухва война между династиите Джин и Юан, пещерното изкуство окончателно замира.

Пещерата Бинян се смята за основна част от културния комплекс. Тя пази трите фигури на Буда: Буда на миналото, Буда на настоящето и Буда на бъдещето.

Във вид на куб е Ванго Донг, пещерата на 10 000 Буди. Със своето 15 000 скулптури тя е повече от музей. Зад четириметровия Буда, седнал в поза лотос, на вечна стража стоят четири величествени фигури на воини.

Храмът на поклонението пред предците е направен върху по-изпъкнала скална площадка в средата на хълма. Дървен покрив някога пазел фигурите от дъждовете, но отдавна не съществува. Фигурите днес са подложени на дъжд и вятър, но са доста запазени.

На тавана на Пещерата на лотоса виси огромен барелеф на лотос с диаметър 3.6 м. Тук Безмълвният Буда е заобиколен от своите 16 главни ученици, пазители на учението му.

Най-впечатляваща с размерите си е пещерата Фенсян Си - 36 м на 41 м. Буда в този огромен храм е висок 17 м. Главата му е 4 м, ушите - по 1.9 м. Зад Буда, изрязани в скалата, оживяват фигурите на учениците му, на предводителите на Четирите небесни царства, на известни защитници на будизма, патриарси и дарители.

Днес голяма част от пещерите са в руини, но продължават да бъдат важна част от целия комплекс. За да се обиколят по-главните, трябва да се изкачат 800 стъпала в скалите или по дървени стълби. И, разбира се, по точно толкова стъпала след това да се слезе.